

## U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **S. L.**, zast. JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem, se sídlem Rumunská 22/28, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 21. 3. 2014, č. j. 45 Az 2/2014 - 22,

### t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Maroši Matiaškovi, LL.M., **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 6.800 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

### O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 17. 12. 2013, č. j. OAM-282/LE-BE03-K07-2013, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je snaha vyhnout se návratu na Ukrajinu z důvodu absence zázemí v této zemi a legalizace dalšího pobytu v České republice.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 21. 3. 2014, č. j. 45 Az 2/2014 - 22, žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní,

ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a požádal o ustanovení zástupce JUDr. Maroše Matiaška, LL.M. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 29. 4. 2014, č. j. 4 Azs 88/2014 - 8, stěžovateli vyhověl. Zástupce stěžovatele pak podáním ze dne 4. 6. 2014 kasační stížnost doplnil.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS (dostupné na [www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz)). Podle tohoto judikátu *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“*

Stěžovatel v podané kasační stížnosti uvedl, že by při návratu na Ukrajinu mohl být ohrožen na životě v souvislosti se současnou bezpečnostní a politickou situací v této zemi. Z tohoto důvodu je stěžovatel přesvědčen, že splňuje veškeré podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Stěžovatel dále vyjádřil nesouhlas s argumentací krajského soudu, který označil rodinné vazby mezi stěžovatelem a jeho bratrem za irelevantní pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Stěžovatel zdůraznil, že odloučení od bratra by mohlo mít negativní dopady na jeho psychiku.

Stěžovatel poprvé teprve v kasační stížnosti uvedl, že by při návratu na Ukrajinu mohl být ohrožen na životě v souvislosti se současnou bezpečnostní a politickou situací v této zemi. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *„ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. má zabránit tomu, aby se v kasační stížnosti uplatňovaly jiné právní důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s., nebo ty, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl. ... Naproti tomu § 109 odst. 4 [nyní odst. 5] s. ř. s. brání tomu, aby se kasační stížností neuplatňovala skutková nova, ať již nastala před nebo po rozhodnutí krajského soudu. K takovým námitkám by Nejvyšší správní soud nepřiblížil, tj. zacházel by s nimi v řízení o kasační stížnosti tak, jako by tu vůbec nebyly.“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 419/2004).

V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 - 131, se však také uvádí: *„Nejvyšší správní soud poukázal na § 75 odst. 1 s. ř. s., podle kterého soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, jenž tu byl v době*

rozhodování správního orgánu. Z uvedeného ustanovení, jak Nejvyšší správní soud podotkl, by mohlo být dovozováno, že krajský soud nemůže k těmto novým skutečnostem, které nastaly v době po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, přiblížit, neboť nemohly zpětně ovlivnit zákonnost rozhodnutí žalovaného k datu jeho vydání. Nejvyšší správní soud nicméně připomněl, že při své rozhodovací činnosti se již zabýval otázkou možného odchýlení se od procesní normy obsažené v § 75 odst. 1 s. ř. s., přičemž dospěl k závěru, že z tohoto jinak kogentního ustanovení existují výjimky. Takovou výjimkou je také případ, kdy je závazné procesní pravidlo prolomeno jinou právní normou, jež požívá aplikační přednosti. Nejvyšší správní soud dále poukázal na to, že ve vztahu k § 75 odst. 1 s. ř. s. takovou normou jistě budou ve světle čl. 10 současného znění Ústavy ČR i články 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, publikované pod č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“), které je třeba pod úhlem mezinárodněprávní zásady „non-refoulement“ vykládat tak, že stanoví závazek České republiky nevystavit žádnou osobu, jež podléhá její jurisdikci, újmě, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, a to např. tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila. K provedení zmíněných mezinárodněprávních závazků, které respektuje nejen Česká republika, ale i ostatní členské státy jakož i orgány a instituce Evropské unie, pak dle Nejvyššího správního soudu slouží právě § 14a odst. 2 písm. a) až c) zákona o azylu.“

Stěžovatel poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82. Tento rozsudek ovšem vyznívá v jeho neprospěch, neboť uvádí: „Reálným nebezpečím (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení „skutečné nebezpečí“) nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho. V tomto ohledu nutno poukázat především na úvahy o „real risk“ (reálném riziku) nelidského a ponižujícího zacházení vyslovené Evropským soudem pro lidská práva ve věci *Vilvarajah a další proti Spojenému království* (rozsudek z 30. 10. 1990, žádosti č. 13163/87, 13164/87, 13165/87, 13147/87 a 13148/87), zejm. na jeho bod 103; tento rozsudek ve svých úvahách navazuje na rozsudek téhož soudu ve věci *Cruz Varas a další proti Švédsku* (rozsudek z 20. 3. 1991, žádost č. 15576/89), zejm. na jeho body 69 a 70. Odkázat lze i na vnitrostátní judikaturu evropských států, která z této i další navazující judikatury Evropského soudu pro lidská práva vychází, např. na rozhodnutí rakouského Správního soudního dvora ze dne 19. 2. 2004, sp. zn. 99/20/0573, ... jež vyžaduje „reale Gefahr“ (reálné nebezpečí) nelidského a ponižujícího zacházení a říká, že nedostačuje „bloße Möglichkeit“ (pouhá možnost) takového zacházení. ... Z toho plyne, že ve vztahu ke hrozbě nelidského a ponižujícího zacházení podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod musí být splněn vyšší důkazní standard než ve vztahu k odůvodněnému strachu z pronásledování podle § 12 zákona o azylu (a potažmo ve smyslu čl. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků). Jinými slovy, test „reálného nebezpečí“ je vůči stěžovateli přísnější než „přiměřené pravděpodobnosti“. Ani test „reálného nebezpečí“ ale nedosahuje intenzity trestního standardu „nade vší pochybnost“, ani důkazního standardu užívaného v zemích common law v civilních věcech („vyšší pravděpodobnost že ano, než že ne“ [balance of probabilities]). Rozdíl mezi testem č. j. 2 Azs 71/2006 - 91 „reálného nebezpečí“ a testem „přiměřené pravděpodobnosti“ spočívá v tom, že důkazní standard „reálného nebezpečí“

*se blíží důkaznímu standardu užívanému v zemích common law v civilních věcech daleko více než důkazní standard „přiměřené pravděpodobnosti.“*

V posuzované věci je ovšem zřejmé, že takovéto „reálné nebezpečí“, respektive „skutečné nebezpečí vážné újmy“ podle § 14a zákona o azylu stěžovateli nehrozí, neboť se rozhodně nelze domnívat, že by ve významném procentu obdobných případů došlo neudělením mezinárodní ochrany k nežádoucímu následku ve výše naznačeném smyslu. Stěžovatel doložil aktuální situaci na Ukrajině několika odkazy na zahraniční zprávy. Všechny tyto zprávy ovšem upozorňují výlučně na nepokoje na východě Ukrajiny. Skutečnost, že stěžovateli nebyla udělena mezinárodní ochrana, tedy bez dalšího neznamená, že by byl vystaven těmto nepokojům, zvláště je-li z rozhodnutí žalovaného zřejmé, že před příjezdem do České republiky žil ve městě T., tedy na západě Ukrajiny. Za současné situace by tedy stěžovateli hrozila újma pouze v případě, pokud by se rozhodl dobrovolně do nepokojů zapojit, což ovšem nemůže být důvodem pro poskytnutí doplňkové ochrany.

Stěžovatel dále brojil proti neudělení humanitárního azylu z důvodu zachování rodinných vazeb mezi stěžovatelem a jeho bratrem. Nejvyšší správní soud poukazuje na svůj rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, ve kterém uvedl: *„Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“* Nejvyšší správní soud již také v rozsudku ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 60/2004 - 52, konstatoval, že *„[u]stanovení § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je kombinací neurčitěho právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je „případ zvláštního zřetele hodný“ a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy „lze udělit humanitární azyl“ představuje správní uvážení.“* Nejvyšší správní soud tedy posuzuje, zda je rozhodnutí Ministerstva vnitra ve věci humanitárního azylu logické, nediskriminační a není v rozporu se zákazem libovůle (viz rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Žádnou z těchto vad ovšem stěžovatel v kasační stížnosti nenamítal.

Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, uvedl, že *„[s]naha po legalizaci pobytu z důvodu společného soužití se snoubenkou, která má desetiletou dceru, je sice důvodem pochopitelným, avšak nikoliv natolik závažným a naléhavým, aby bez přistoupení dalších okolností zvláštního zřetele hodných mohl být vnímán jako výjimečný, tedy zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“* Nejvyšší správní soud dále v rozsudku ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, uvedl, že *„[s]naha po legalizaci pobytu z důvodu společného soužití s*

pokračování

*manželem žijícím na území České republiky (občanem Vietnamské socialistické republiky, který však o azyl nepožádal) je sice důvodem pochopitelným, avšak nikoliv natolik závažným a naléhavým, aby bez přistoupení dalších okolností zvláštního zřetele hodných mohl být vnímán jako výjimečný, tedy zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“ Z předestřené judikatury tak vyplývá, že snaha po legalizaci pobytu v České republice, byť je spojena se snahou o realizaci rodinného života, není zpravidla ani důvodem hodným zvláštního zřetele, který je nezbytný k udělení humanitárního azylu. Uvedené platí tím spíše, je-li namítaným rodinným vztahem pouze vztah sourozenecký mezi stěžovatelem a jeho bratrem.*

Nejvyšší správní soud dále poukazuje na svůj rozsudek ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 - 47, podle kterého „[s]právní orgán nemá povinnost sám domýšlet důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné.“ Podobně v rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[s]právní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá.“ Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu (všechna zmiňovaná rozhodnutí jsou dostupná na [www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz)) poskytuje dostatečnou odpověď na veškeré přípustné námitky podávané v kasační stížnosti a jejím doplnění. Kasační stížnost tak svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájem stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost nepřijatelnou, a proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Odměna soudem ustanoveného zástupce stěžovatele JUDr. Maroši Matiaškovi, LL.M., advokátovi a náhrada jeho hotových výdajů byla stanovena podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Zástupce stěžovatele učinil v řízení o kasační stížnosti tyto úkony právní služby: první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu a písemné podání soudu ve věci samé (doplnění kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Ustanovenému zástupci tak náleží odměna za dva úkony právní služby ve výši 3.100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 advokátního tarifu a režijní paušál podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý úkon, celkem tedy 6.800 Kč. Zástupci stěžovatele bude vyplacena odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 6.800 Kč z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení stěžovatele, který je osvobozen od soudních poplatků, nese stát (srov. § 35 odst. 8 a § 60 odst. 4 s. ř. s.).

**P o u č e n í:** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. června 2014

JUDr. Jiří Palla  
předseda senátu